

Szakmai életút interjú

Dr. Lindner Miklós altábornagy

2018. november

„A múlt ismerete nélkül nem lehet jövőt építeni.”
(Széchenyi István, 1791-1860)

A Magyar Katonai Logisztikai Egyesület egyik legfontosabb feladatának tekinti a katonai logisztika, mint diszciplína, szellemi vagyonának megőrzését.

Nem lehet szakmájában sikeres az, aki nincs tisztában az általa művelt terület közel-múltjának sikereivel, kudarcaival és nem ismeri szakmája történelmének meghatározó eseményeit.

Ennek szerves részeként össze kívánjuk gyűjteni a katonai logisztika területén szolgált személyiségek szakmai életútjának történetét. Véleményünk szerint az egyéni, személyes látásmód fontos adalék az adott korban művelt szakma minél teljesebb megértéséhez.

Azzal a reménnyel tesszük közzé a szakmai életút történeteket, hogy tanulsággal szolgálnak a logisztikai pályára készülő fiatalok, a logisztikai területen most szolgálók és a pályájukra visszatekintő nyugállományúak számára is.

VISSZAEMLEKEZÉS – Dr. Lindner Miklós nyá. altábornagy

Kedves Barátaim!

Mielőtt a munkához fognánk, kérem, engedjete meg néhány megjegyzést a tervezett interjúval kapcsolatban:

- nagyon rossz interjúalany vagyok;
- 28. éve vagyok nyugállományban;
- két évvel ezelőtt stroke-t szenvedtem, fogalomalkotási képességem ideiglenesen lelassult;
- az egzakt számokat kerülöm, nem szeretnék számokat, avagy ne adj Isten, nagyságrendet tévedni;
- személyes névmásoknál az egyes szám első személy helyett a többes szám első személy nyelvtani alakot kívánom alkalmazni, mivel egy ennyire összetett szervezet eredményeit, esetleges hibáit nem lehet egyetlen emberhez kötni;
- a jelenlegi vezetés instrukciói alapján valamennyi szervezetet felkértek a rendszerváltásig 1980-1989 közötti időszak tevékenységének összefoglalására. E munkát a mi területünkön Mikita altábornagy úr, a tőle megszokott hitelességgel, pedantériával és korrektséggel elvégezte. Az anyag a Hadtörténeti Levéltár Külön Gyűjteményében található meg;
- köszönöm a Katonai Logisztikai Egyesület vezetésének megtisztelő érdeklődő figyelmességét, amellyel szervezetünket és személyemet illette. Ez számunkra azért fontos, mert hosszú időn keresztül szervezetünk volt a kommunikációs berendezések felső szintű gazdálkodási szerve.

Magamról és a velem történekről – legjobb tudomásom és emlékezetem szerint – a következőkben adok számot:

1932-ben születtem Budapesten.

Szüleim egyszerű emberek voltak. Édesapám textilstestő munkás, Édesanyám adminisztrátor volt. Édesapám – elődei a 19. század, benne a reformkor, céhlegényei példáját követve – külföldön vállalt munkát, hogy megmutassa mindazt, amit szakmájában tud, illetve megtanulja azt, ami hazánkban még nem volt honos. E minőségében jutott el Svájc német

kantonja területén egy kisvárosba ahol munkát vállalt. Itt gyengéd szálak alakultak ki Édesapám és egy munkatársnője - későbbi Édesanyám - között, amit házasságkötéssel realizáltak. A fiatal pár 1931 végén hazatért Budapestre. A hazatérést azért hangsúlyozom, mivel Édesapám a Trianon utáni Aradon szocializálódott és elérve a hadkötelezettségi kort, katonai behívó parancsot kapott a román hatóságoktól, aminek nem tett eleget. Magyarországra szökött és itt telepedett le. Visszatérni Aradra nem tudott, mivel ez esetben komoly büntetőjogi következményekkel kellett volna szembenéznie.

A fiatal pár kapcsolata között az egyetértés gondolata botladozott. Édesanyám a válás gondolatát fontolgatta. E szándékát arra alapozta, hogy magyar nyelvismerete a minimumot sem érte el, Édesapám nagyon sokat volt távol.

Édesanyám 21 évesen haza szándékozott utazni hazájába, hogy szüleitől tanácsot kérjen és tájékozódjon a várható jogi lépésekről. Engem nem vihetett magával, mert Édesapám az utazásomhoz szükséges hozzájárulást nem adta meg.

Édesanyám elutazása előtt levitt az apai nagyszülőkhöz Aradra, ahol 1938-ig tartózkodtam. Édesanyám nem tért vissza, ügyvédjével gyermekelhelyezés címén pert indított Édesapám ellen, amit első fokon elvesztett, a másodfok okafogyottá vált Édesanyám halála miatt.

A román hatóságok élénk figyelmet fordítottak személyemre. Felhívták gyámmá vált nagyanyámat, hogy mondjon le magyar állampolgárságomról és vegye fel részemre a román állampolgárságot, ellenkező esetben sürgősen el kell hagynom Romániát.

1938-ban megérkeztem Budapestre Édesapámhoz. Itt megismertem élettársát, jövődő mostohaanyámat. Ez időbeni gyermekkoromról nem sokat tudok elmondani. Éltem a lapos pénztárcájú „polgárinak” aposztrofált családok gyermekeinek életét. Tanultam, játszottam, gyermek csínytevések részese voltam. 1947-ben elvégeztem színjelesen az általános iskola elődje, az elemi iskola 8. osztályát. Továbbtanulásra nem volt anyagi fedezet, autószerelő sem lehettem, elmentem tanulni egy kereskedőhöz, ahol 1949-ig dolgoztam.

Az 1949. év a feszültség kialakulásának éve volt. A nagyhatalmak között kialakult érdekkülönbségek kiéleződtek. Ennek okát egyes mértékadó politikusok Churchill fultoni beszédének utórezgésében, az Észak Atlanti

Szövetség megalakulásában, a szovjet külpolitika hegemoniára törekvéseiben látták.

Ugyanakkor a Jaltai Egyezményben meghatározott határokon belül – a szovjet érdekszférában – is gondok keletkeztek, elsősorban a Szovjetunió és Jugoszlávia között. A két párt közötti viszály kiterjedt a politikáról az államélet teljes területére is, ami kisebb, nyílt provokációkban is megnyilvánultak. Mindezek a fegyverkezési spirál növekedéséhez vezettek, 4 évvel a 2. világháború befejezését követően.

Ez idő tájt az akkori magyar katonai vezetés – MH megteremtése érdekében – kiírt egy pályázatot férfiak részére 17-30 éves korig a Honvéd Kossuth Akadémiára történő felvételre, tisztképzés céljából, ahol 1 év csapatszolgálat után 1 éves tisztképzést határoztak meg. Magam erre jelentkeztem és 1949 áprilisában bevonultam az 1/2. lövész zászlóalj híradó szakaszához Tolnára.

Itt leszolgáltam a csökkentett 6 hónapos csapatgyakorlatot, majd 1949 októberétől megkezdtem tanulmányaimat – kb. 650 pályatársammal – a híradó szolgálat első önálló és egyetlen tisztképző intézményében a Híradó Tiszti Iskolán, ahol 11 és fél hónap után 598 társammal együtt híradó tisztté avattak alhadnagyi rendfokozattal. (Itt jegyzem meg, hogy akkor ez volt a legalacsonyabb tiszti rendfokozat.) Ezt követően csapatokhoz kerültünk. Magam a 25. vadászrepülő hadosztályhoz kerültem szakaszparancsnoki beosztásba Szentkirályszabadjára. Ezzel a szakasszal sohasem találkoztam. Az ÖREMŰZ (önálló repülő műszaki zászlóalj) újoncainak alapkiképzésével foglalkoztam, majd kisebb egyedi szakmai feladatokkal bíztak meg. 1951 tavaszán – közel 19. születésnapomhoz – soron kívül hadnaggyá léptettek elő, majd márciustól egy spártai szellemiséget árasztó bentlakásos zászlóaljparancsnoki tanfolyamra küldtek, amelyet szeptemberben elvégeztem. Amikor a beosztások megbeszélésére került sor, arra kértem az illetékest, hogy a fővárosban maradhassak, mivel időközben megnősültem.

Az akkori választottammal – feleségemmel – az Ő tavalyi megrendítő haláláig 65 évet éltünk együtt.

A 43. önálló híradó ezred, a híradó szolgálat „zászlóshajója” állományába kerültem az 1. központszázad parancsnoki beosztásába. A 43. önálló ezredről annyit feltétlen meg kell jegyezni, hogy megalakulásának 70. évében eredeti hadrendi számának és hadrendi megnevezésének megtartásával a mai napig, folyamatosan szolgálta, szolgálja és a jövőben is szolgálni fogja a katonai vezetést.

A nagylétszámú 1. központ század alapvető feladata, hogy az akkori Vezérkar terepre történő kitelepülése esetén telepítse a Vezérkar tábori főhírközpontját és azt szolgálja ki. Abban az időben a legmagasabb műveleti magasabb egység – emlékeim szerint – a hadtest szervezet volt, amelyet a Vezérkar vezetett, de nem biztosított egyértelmű vezetési transzmissziót a vezető és a vezetettek között.

Az 1. központ század technikai anyaga siralmas volt. Különösen hiány volt központokban és készülékekben. Sok gond volt az eszközök szállításában. Nem voltak önjáró beépített híradó, típus járművek. A hiányzó eszközöket postaszabványú, hadihasználatra alkalmatlan berendezésekkel pótoltuk, azokat hatalmas ládákban szállítottuk.

Ekkor egy lelkes csoport két „spiritus rectora” Lajkó László mk. ezredes a Haditechnikai Intézet munkatársa, és Bánsághi Pál mk. őrnagy a híradó csoportfőnök kvázi technikai helyettese vezetésével megkezdte néhány terepjáróba épített kvázi hadsereg típusú mozgó hírközpont kialakítását, amibe az alkalmazókat is bevonták. Így 1953-ban egy példány hadsereg típusú mozgó hírközponttal rendelkezünk. Itt kell megemlíteni azok nevét, akik példamutató szorgalommal, elhivatottsággal dolgoztak az ügyön, és amely a további központépítésekhez zsinórmértékként szolgált.

Varga Gyula őrnagy, Felei József mk. százados, dr. Huber Gyula mk. főhadnagy, Héjj Antal mk. százados, akik egykor a Magyar Posta Szakiskoláját végezték és szakértelmükkel hozzájárultak a feladat végrehajtásához.

Az 1953. évet – értékelésünk szerint – a fordított arányosság jellemezte. Az emelkedő követelményszintek és a csökkenő lehetőségek torzója kihatott a népgazdaság teljesítményére is. Az 1951-ben nagy lendülettel – az objektív lehetőségek figyelmen kívül hagyásával – megindult hadseregfejlesztés 1953-ban megtorpant, ami a fejlesztések visszafogását és a létszám nagyarányú csökkentését eredményezte. Ekkor a vezetés a hadsereg 46000 fős csökkentésére – benne közel 9200 tiszt leszerelésére – hozott határozatot. Azokat a tiszteket bocsátották el az emberi humán minimumának teljes hiányával, akiket alig két évvel megelőzően helyeztek hivatásos állományba, köztük azokat is, akik hosszabb távon kívánták megalapozni katonai pályájukat.

1953-1954-ben katonai körökben egyre több szó esett a Vezérkar és a vezetettek közötti gondokról, az alárendeltek közvetlen vezetéséről, a Vezérkarrá háruló közvetlen vezetési kötelezettség csökkentésének lehetőségeiről. Kirajzolódott annak szükségessége, hogy a Vezérkar és a mű-

veleti magasabb egységek közé egy újabb vezetési szint épüljön be. Ezt a lehetőséget a szakemberek - köztük a szovjet tanácsadók - az össz-fegyvernemi (tábori) hadsereg parancsnokság létrehozásában látták.

1954-ben előléptem főhadnaggyá.

Az 1955. évben aláírták a Varsói Szerződést, mely rövid időn belül létrehozta az Egyesített Fegyveres Erők Főparancsnokságát, amelynek határozatai a résztvevőkkel szembeni követelmények növekedését prognosztizálták, különös tekintettel a hadsereg parancsnokság megalakítására.

1956 első felében elvileg kialakult a 4. hadsereg parancsnoksága. Kinevezték, parancsnokát és törzsfőnökét Uszta Gyula és Kovács Imre vezérőrnagyok személyében, a fegyvernemi főnököket, osztályvezetőket. Tényleges munkát azonban nem végeztek, nem folytak bele a vezetésbe. Magam új – eddig szokatlan kettős – „ortopéd” beosztást kaptam, amely magában foglalta a 43. ö. hír. e. központzászlóalj parancsnok helyettesi beosztást, ami a megalakítandó hadsereg parancsnokság tábori vezetése hírközpontjának telepítéséért és kiszolgálásáért viselt felelősségemet szabta meg, ugyanakkor a parancsnokság mindennapi munkáját biztosító stabil hírközpont működéséért is felelős voltam, mint annak parancsnoka. Hálát adok a sorsnak, hogy e beosztásokban gyakorlatilag - az előkészítő munka kivételével - egyetlen percet sem dolgoztam.

A Népgazdaságban és a társadalomban kialakult feszültség kirobbantotta a forradalmat, amelynek szele elfújta a tábori hadsereg megalakulásának valamennyi kérdését. A 4. hadseregről többé senki nem hallott semmit, szinte nyomtalanul feloldódott.

A forradalom időszakában a 43. ö. híradó ezred a vezetéstől folyamatos feladatot nem kapott. Az igaz, hogy október 23-án a híradó csoportfőnök – a VKF utasítására – néhány alegységet rendelt ki fegyverrel – lőszer nélkül – azzal a feladattal, hogy puskatussal szorítsák ki a tüntetőket a Magyar Rádió utcájából. Az eredmény ismert. További feladata néhány fontosabb objektum őrzésére-védelmére illetve a XI. kerületben néhány járőrözésre szorítkozott.

A 43. ö. híradó ezred tragédiáját az okozta, hogy a vezetés a fővárosba rendelt esztergomi 33. harckocsi ezredet, több tucat harckocsival, a híradó ezred állandó elhelyezését biztosító Petőfi laktanyában helyezte el, ami a november 4-i szovjet támadás egyik kiemelt célpontjává vált. A támadás során a szovjetek valamennyi harckocsit megrongáltak, üzemképtelen állapotba helyezték. Ezzel egyidejűleg a híradó ezred híradó

gépjárműveit feltörték, a berendezések nagy részét – javíthatatlanul – tönkretették.

A híradó ezred november végén vagy december elején azt a feladatot kapta, hogy a 43. ö. híradó ezredet telepítse át Vácra, hozza létre az élet minden oldalú feltételeit, a megrongált technikai anyagokat javíttassa ki, készüljön fel az 1956-ban behívásból elmaradt állomány behívására és 1957. május 2-tól egy csonka kiképzési év megkezdésére.

Továbbra is az 1. zászlóalj parancsnokhelyettesi beosztást töltöttem be és tevőlegesen részt vettem az áttelepítés munkájában, majd beosztásomból eredő kiképzési munkát végeztem.

1957 októberében megkezdtem tanulmányaimat a Zrínyi Miklós Katonai Akadémia első 4 éves híradó tagozatán. 1957-ben előléptettek százados-sá. 1960-ban a harmadik évet befejezve, a negyedik évet megkezdve az előjárók – néhány társammal – kiemelték és beosztásba helyeztek, azaz, hogy 1961-ben az eredeti osztályunkkal együtt levizsgáljunk.

Magam 1960 őszén a VK. Híradó Csoportfőnökség hadműveleti osztályán kaptam hadműveleti főtishti beosztást, ahol a híradó csoportfőnökséget érintő hadműveleti, harckészültségi és postai kérdésekkel foglalkoztam, továbbá kerestem osztályvezetőm Hornok Zoltán őrnagy által elvileg gondozott MN. Tábori Posta szolgálat alapjai lerakásának számba vehető lehetőségeit.

1961-ben előléptettek őrnaggyá. 1961-ben ismét előtérbe került az összefegyvernemi hadsereg megalakításának kérdése.

Néhányunkat számításba vettek az előkészítő munkálatokba anélkül, hogy hivatalosan tájékoztattak volna bennünket a munkánk egzakt tárgyáról.

1961. augusztus 3-án egy nagy állománygyűlésre rendelték a kijelölt állományt, ahol röviden ismertették megalakítást elrendelő parancsot, majd felolvasták a parancsnokságot kitevő állomány személyére vonatkozó beosztási parancsokat. Magam a hadsereg híradó törzsében kaptam főtishti beosztást és a 43. híradó ezreddel és a vezetés struktúráját alátámasztó hírrendszer megteremtésével kellett foglalkoznom.

Megkezdődött a csapatok átvétele, törzsgyakorlások, együttműködési és harckészültségi gyakorlatok, hírrendszer gyakorlatok tucatjain kellett részt vennünk. Időközben kialakult a hadsereg teljes profilja, ami a parancsnokság számára helyőrségváltást generált és 1962-ben megkezdő-

dött a parancsnokság állományának fokozatos áttelepítése Székesfehérvárra, ahová a 43. ö. híradó ezred időközben Vácról ugyancsak áttelepült.

Újraterveztük a parancsnokság vezetési rendjéhez illeszkedő hírendszert, megterveztük a csapatok harckészültségi körleteinek híradását. Az áttelepülés – híradástól eltérő – gondjairól nem kívánok beszámolni, de mindenkitől e területen a maximális erőfeszítés volt a követelmény. 1963-ban kineveztek a hadsereg híradó főnök helyettesévé.

A híradó törzs minden erejét a beérkező újabb szovjet híradóeszközök rendszerbeállítására fordította. Magyar nyelvű kezelési utasításokat készített, tanfolyamokat szervezett, URH rádióállomások telepítésével igyekezett egy a hadsereget átfogó vezetéknélküli URH rendszer („Nyílvessző”, „Mikron”) esetenkénti telepítésére. Ebben a munkában – Csatári Sándor mk. őrnagy - később mk. vezérőrnagy – az MTA doktora - végzett eredményes munkát.

Kis számban megjelentek a rádiórelék. A szovjet importból beáramlott URH berendezések (R-105, R-108, R-109, R-114, az újabb harckocsi rádiók) lényegesen javították a közvetlen harcászati vezetés szintjét.

Az 1964-65-ös évek a híradó törzsek együttműködési rendjének stabilizálásában teltek el. Rendszergyakorlatok, harckészültségi és rádió gyakorlatok, hadsereg híradó és távirás versenyek követték egymást.

1965-re az 5. hadsereg – néhány korszerűbb híradó és rejtjelző eszköz kivételével – kibírta az összehasonlítást a hasonló kategóriát képviselő seregtestekkel. A hadsereg öt különböző készenlétű gépesített (gépkocsizó) lövész, (4., 7., 8., 9., 15.) egy harckocsi (11.) hadosztállyal, hadműveleti rakétadandárral, és vala-mennyi hadsereg közvetlenül rendelkezett. A gépesített (gépkocsizó) lövészezredek megkapták a harckocsi zászlóaljkat a hadosztályok harcászati rakétaosztályokat. A 11. harckocsi hadosztály állományát képezte a 15. gépesített lövészezred is.

Az 1960-as évek végére kialakult hadiipari együttműködés keretében a cseh-magyar együttműködésben kialakított 6 és 12 csatornás rádiórelé berendezések nagy gondot vettek le a híradást szervezők válláról, ugyanakkor a magyar ipar által gyártott berendezések jól vizsgáztak a VSZ. hadseregeiben.

A hadsereg első nemzetközi megmérettetésére 1966-ban csehszlovák területen került sor szovjet, magyar, csehszlovák NDK csapatok részvéte-

lével. Itt a gyakorlatvezető híradófőnök magyar helyetteseként szerepeltem.

A főparancsnokság – többek között – a nemzeti együttműködés tanulmányozását – benne a nemzeti erővel létrehozott híradás áteresztőképességét – állította a figyelem középpontjába. A gyakorlat sikeresen lefolyt, a résztvevő magyar törzsek és csapatok jól teljesítettek.

A vezetés és együttműködés híradása a kölcsönösen egymáshoz kikülönített híradóeszközökkel felszerelt hadműveleti összekötő csoportok útján valósult meg. Ugyanakkor – a pont-pont közötti összeköttetést biztosító híradó és titkosító berendezések hiányában – a nemzeti erővel megvalósított összeköttetések sok kívánnivalót hagytak maguk után.

A legnagyobb gondot az orosz nyelv ismeretének tragikus hiánya okozta. A működő hírrendszerben az orosz nyelvű táviratokat nem lehetett nemzeti erővel leadni illetve megoldani. Ennek oka abban rejlett, hogy az orosz nyelvű táviratok rejtjelzését követően olyan cirill betűs rejtjelcsoportokat generálnak, amelyekben nagy gyakorisággal megjelennek olyan speciális betűk és nyelvtani jelek, amelyek abba a tíz betűs csoportba tartoznak ahol latin és cirill betűs morze abc-ben azonos morze „hangkép” mutatnak. Ez eleve kizárja ezen táviratok nemzeti erővel történő továbbítását illetve fogadását, megoldását, ami az információ teljes elvesztését jelenti.

A közös gyakorlatok hivatalos nyelve az orosz volt, és valamennyi hadműveleti okmányt ezen a nyelven kellett megszerkeszteni és ezt „szigorúan titkos” minősítéssel kellett ellátni. Ezt követően rejtjelezni kellett és a rejtjelzett táviratot kellett a címzettnek továbbítani. Ezt akkor nem tudtuk biztosítani. Adódott a következtetés: A parancsnokok közötti kapcsolatot titkosító berendezéssel ellátott pont-pont között működő élőbeszéd továbbítására alkalmas kapcsolat megteremtése lehet a jövő útja. A rádiótáviratok alkalmazását csak végszükség esetén lehet - hatalmas idő ráfordítással, bonyolult módszerekkel megkísérelni.

Az orosz nyelvű hadművelet iratok készítéséhez mindkét oldalon – a nemzeti oldalon is – irodalmi szintű orosz nyelvű helyesírási gyakorlat, valamennyi cirill betű és írásjel ismerete volt szükséges. Ezenkívül, az irat szerkesztéséhez a katonai terminológia ismerete sem volt nélkülözhető. Ezek a hadműveleti okmányok – a régebbi, a háborús helyzetet részletesen elemző módon – sok felesleges adatot tartalmaztak és igen terjedelmesek voltak.

A gyakorlat tapasztalatai azt bizonyították, hogy az akkori helyzetben nemzeti erőkkkel történő összeköttetések legcélszerűbb és leghatékonyabb formája az egymáshoz kölcsönösen kikülöníthető híradó eszközökkel gazdagon felszerelt hadműveleti összekötő csoport volt.

1966-ban előléptettek alezredessé. Megkezdtém tanulmányaimat az egy éves vezérkari tanfolyamon.

A gyakorlaton szerzett tapasztalatokat jelentettem a szakmai előljáró Vk. Híradó Csoportfőnöknek, egy részét megjelentették a „Honvédelemben”, a helyzet javítására a VSZT híradófőnökeivel értekeztünk.

1969-ben az MN Vezérkari Főnöke a „Honvédelem” hasábjain pályázatot hirdetett olyan tanulmányok, cikkek írására, amelyek a meglévő gondjaink megoldására irányulnak. A felhívásra 128 pályamunka érkezett, amelyből a bíráló bizottság javaslatára 13 pályamunka került díjazására. 10 második, 2 első díj valamint 1 VKF-i különdíj, ami 5000.-Forintos elismeréssel járt.

Meglepetésemre a fődíjat az általam írt: „Szárazföldi csapatok híradásának kérdései másnemzetiségű csapatok vezetésének tükrében” c. írás kapta. Ez az írás teljes terjedelmében megjelent a Vojennaja Misl, a Szovjet Hadsereg hadművészeti folyóirata 1970. évi 3. titkos számában (103-109. oldal). Itt kívánom megjegyezni, hogy katonai szolgálatom alatt kb. 40-45 esetben nyilvánultam meg kizárólag híradó és vezetési kérdésekben a katonai szaksajtó, a „Honvédelem” a „Honvédségi Szemle” hasábjain, előadásokon, vitákon. Legutóbb az EFE lapja az „Informacionnij Szbornyik” közölte cikkemet a híradórendszerek készenlétéről” (1988. 36. szám 36-40. oldal).

1971-ben kineveztek az 5. hadsereg híradófőnökévé. Ezidőben a hadsereg híradó csapatai már begyakorolt, jó formában voltak. Több gyakorlaton – a fennálló gondok ellenére – az előljárók tevékenységüket magasra értékelték. Javult az együttműködés a másnemzetiségű híradó alegységekkel. Évente megtartott „Elektron” szakharcászati gyakorlatokon egyre jobb eredményeket produkáltak. A tiszthelyettesi állomány felnőtt feladataihoz. A híradók erkölcsi, fegyelmi helyzete mindig magasabb volt, mint az MN átlaga. A harckészültségi ellenőrzésének, gyakorlatok értékelésének egyik legszigorúbb elemét a híradás működőképességének megléte képezte, amely az értékelés meghatározója volt.

1971-ben a MN Vezérkari főnöke az MTA Hadtudományi szakbizottsága útján hadtudományi aspirantúrárt hirdetett a MN előtt álló feladatok

tárgykörében. Jelentkezésemet szolgálati és szakmai előjáróm támogatta és javasolta.

A vizsgabizottság előtt tett felvételi vizsgát követően – a részemre biztosított egy év szabadság teljes mellőzésével – letettem előírt vizsgáimat. Az értekezés munkahelyi vitáján az értekezés végső címét – a hadművelleti szakemberek javaslatára „Az összefegyvernemi hadsereg híradása továbbfejlesztésének lehetőségei a koalíciós összetétel vezetési igényeinek figyelembevételével.” címben határozták meg. Ebben megkíséreltem összefoglalni mindazt, ami a másnemzetiségű magasabbegységek, egységek ideiglenes átalárendelésének bekövetkezésekor a híradó szolgálatoknak meg kell oldaniuk. (Az értekezés 1979. október 10-én a maximálisan elérhető 21 pontból 20 ponttal került megvédésre.)

1973-1975 közötti évek a fejlettebb híradóeszközök beérkezésének időszaka. A híradó törzs a hadsereg parancsnokság egyik legkiegyensúlyozottabb szervezetévé vált. A hadsereg előtt álló nagy feladatokból intenzíven részesült.

1973-ban előléptettek ezredessé. A híradó törzs munkatársai kidolgozták a hadosztályok és közvetlenek azon híradó feladatait, amelyeket a végrehajtók csak közvetlenül a végrehajtás előtt ismerhettek meg.

A híradó szolgálat vezetőivel, a csoportfőnökkel, helyetteseivel jó szakmai és emberi kapcsolatban álltunk. Véleményünkre, gyakorlati tapasztalatainkra igényt tartottak. Személyem időnként – a hadsereget érintő kérdésekben – a „VK. 6. emelet” munkáiban is részt vett.

1975. június végén az „Elektron 75” híradó gyakorlatot követően közölték velem, hogy kineveztek a MN híradófőnöksége élére a MN híradófőnöki beosztásba. Új beosztásomban tovább foglalkoztam a szárazföldi hadsereg híradással kapcsolatos feladatainak megoldásán, de hamarosan rájöttem, hogy jelen helyzetben itt nagyobb a tét, amit egy fogalmazványon olvastam: „A MN híradófőnöke felelős a MN híradásáért, rejtjelzésért, a kommunikációs eszközök főanyagnem felelősségi körében az eszközök működőképességéért, a MN nagy rendezvényeinek hang és tolmáctechnikai biztosításáért”.

Akkor már az MN valamennyi híradással, fejlesztéssel, kiképzéssel, harc-készültséggel, költségvetéssel kapcsolatos feladat a saját vállamat nyomta. Hatalmas munka, hatalmas felelősség. Röviddel kinevezésem előtt a szervezet megnevezésében változás történt. A szervezet neve a „VK 6. Csoportfőnökség”-ről „MN Híradófőnökség”-re változott. Ezt a változta-

tást – véleményem szerint – az alárendeltek és a beruházások számának növekedése okozta. A két elnevezés különbsége abban állt, hogy az előjáróm továbbra is a Vezérkar Főnöke volt, de az MN HIF és három helyettese feletti dicséreti és fegyelmi jogkört a miniszter magának tartotta fenn. Fogalmaim nagyjából voltak a Főnökségről, hiszen dolgoztam már állományában, de elképesztett a szolgálat költségvetésének milliárdos nagyságrendje, az általam kevésbé ismert légvédelmi beruházások nagy száma. A jól hangzó fantázianevek mögött hatalmas értékek lapultak, amelyeknek a meghatározott átadási határideje nem volt egyértelműen koordinálva. Ezek a beruházások a korszerűsítést szolgálták és a feladatokat legjobb tudásuk szerint megoldani képes emberek küzdöttek a megoldásért. A szolgálat nagyságrendjére jellemző, hogy a nyolcvanas évek elején a híradók a MN békelétszámának 12%-át tették ki.

A védelmi célú beruházások közötti harmónia tartós megteremtését szolgálta az a MT. Honvédelmi Bizottsági 1981. évi határozat, amelynek lényegét – javaslatunkra – Oláh István vezérezredes akkori VKF ismertette a HB tagjaival, amely kivívta a tagok egyetértését és elismerését. Ezek voltak azok az események, amelyek az általános harckészültség magas szinten tartása, a helyenként és időnként fellépő csapatépítkezés és a kiképzés hármas feladat együttesét jelentették és amelyeknek, a híradással szemben támasztott alapkövetelmények mellett a szolgálatnak meg kellett felelnie.

A honi légvédelem vezetése részéről Sárbogárd környezetében a „Parád”, „Alpakka”, „Sárbogárd” fedőnevekkel védett beruházásban olyan hatalmas csatorna igények merültek fel, hogy a Postának (MATÁV) Sárbogárdon egy új erősítő állomást és kábelt kellett felépítenie.

Itt kell néhány mondat erejével foglalkozni a Magyar Posta (MATÁV)-val, mint az országos távközlési hálózat akkori gazdájával. Az állami posták általában a GDP 2%-ra számíthatnak a költségvetéstől, ami a szinten maradást és a fejlesztéssel kapcsolatos lépéstartást is fedezi. A Magyar Posta távközlési lehetőségei korlátozottak voltak, ugyanakkor a védelmi szféra e területen egyre fokozottabb követelményt támasztott vele szemben. Különösen vonatkozott ez a nagyvárosokat megkerülő kábelirányok megépítésére, a katonai szervezetek és a DHDSCS részéről igényelt tartalékolt – nem működő – többvezes nagyságrendű csatornák, létrehozására, valamint rendkívüli helyzetben szükséges helyreállító alkatrészek megteremtésére. A Magyar Posta által kialakított lehetőségek 49 kiegészítő hírközpontot, 34 jelszavas, jelszámos rendszert, több ezer csatornát biztosítottak.

Mint a KGST POTÁB (postai és távközlési állandó bizottság) magyar kormánybizottságának két cikluson át megválasztott tagja, a bizottságban igyekeztem támogatni mindazon fejlesztéseket, amelyek az ország érdekeit és benne a védelmi szféra távlati célkitűzéseket szolgálták. A KGST POTÁB által tervezett KHR (Közös Híradó Rendszer) és az európai KGST országok részvételével „A mindennemű információ átvitelére alkalmas közös híradó rendszer” munkái a KGST megszűnésével félbeszakadtak, majd felszámolásra kerültek. A VI. ötéves terv időszakában az MN és a felső vezetés részére több tucat jelszavas, jelszámos előkészített távközlési rendszer állt rendelkezésre (K-600, V-500, 700, Juharfa 1-20, Lavina sorozat stb.) A DHDSCS kb. 5000 előkészített csatornát igényelt. A csatornák üzemképességét, és átadási idejét évente egy alkalommal az EFE áramköri gyakorlat keretében ellenőrizte, amelyek mindig megfelelő értékeléssel zárultak. A VI. ötéves terv időszakában a Magyar Posta – és a Főnökség több régebbi, megoldatlan kérdést rendezett. A Főnökség létrehozta az eddig másodrendű kérdésnek tekintett MN. Tábori Posta rendszerét. 9 tábori posta típusú állomás került a hadrendbe teljes felszereléssel. Annak dacára, hogy a kormány a bérleti, „élőntartási”, „tartalékolási” és szervizdíjakra 50 %-os kedvezményt biztosított, a számlák meredeken emelkedtek. Ekkor javaslatot tettünk a szervizelés saját erővel történő végrehajtására, ami 263 objektumot érintett és jelentős megtakarítást eredményezett.

1979 szeptemberében vezérőrnaggyá neveztek ki. A Főnökség egyik kiemelt fejlesztése a Területi Hírközpontok (TEHK) rendszerének létrehozása volt. A bérleti díjak emelkedése arra ösztönzött, hogy ne az alárendeltségi viszony szerint, hanem a területi elv alapján koncentráljuk az alárendeltek összeköttetéseit. A területi hírközpontba integráltunk valamennyi katonai vonalat, hogy megteremthessük a távhívás lehetőségét. Nagyobb, helyenként önálló épületbe elhelyezett területi hírközpontokat építettünk fel Budapest (Vasvári laktanya Duna lé. rak. dd.), Székesfehérvár (1985), Cegléd (1987), Sárbogárd (1986), Veszprém (1985), Kaposvár (1986) helyőrségekben. Ugyanakkor több kisebb helyőrség hírközpontjait területi jelleggel ruháztunk fel: Szeged, Mátraháza, Szentkirályszabadja. Folyamatosan cseréltük az előregedett központokat is. Főnökségünk – beleértve személyemet is – egyik legnagyobb tehertétele a hadszíntér Troposzféra rendszer állomásainak honi területen történő létrehozásához kapcsolódik. A NATO európai hadszíntéren telepített „ACE-HIGH” troposzféra rendszerének ellensúlyozására, a hadászati paritás megtartása érdekében az EFE törzse megtervezte az Egyesített Fegy-

veres Erők északi, nyugati, és délnyugati hadszíntereit összefogó egységes troposzféra rendszert. A rendszer állomásait a VSZT tagállamainak kellett megépítenie. A magyar katonai vezetés mivel a rendszer közvetlen nemzeti érdeket nem szolgált, ambivalensen viszonyult a kérdéshez és a rendszerrel kapcsolatos valamennyi kérdés megoldásával a Főnökségünket bízta meg. Amikor a tervekből kiderült, hogy a magyar félnek 4 állomást kell megépíteni és azokat földalatti védett létesítményben elhelyezni, a vezetés – mindennemű erőteljes ráhatás ellenére – csak földfelszíni elhelyezéshez járult hozzá. Továbbá irreálisnak tartotta a 4 állomás megépítését. Főnökségünk újabb és újabb műszaki javaslatokat terjesztett elő, és elérte, hogy a 4. állomást védett kivitelben a szovjet fél építette meg.

Egyedül maradtunk a VSZT hadseregeiben, aki földfeletti állomásokat építhetett, és amikor kiderült, hogy – hosszú kemény, nyomasztó tárgyalásokat követően – a negyedik állomást nem nekünk kell felépíteni, a VSZT tagállamok egy része „külön utas” tevékenységgel illetett bennünket. Ezt követően az állomások Galgamácsa (501), Tiszavasvári (502), Szentes (503) a mi terveink szerint épült fel. Az 504. sz. állomást a szovjet fél építette meg védetten Herend térségében.

A minta az NDK védett főállomása volt, kétszeres nyomsávós drótkerítéssel, helyenként elektromos behatolás elleni védelemmel, kézi páncéltörő eszközzel felszerelt őrséggel (ma turisztikai látványosság).

Mivel a RSZK az eredeti szerződést nem írta alá, így a szentesi állomáson egy nagyteljesítményű berendezést kellett telepíteni (R-417), hogy az irány a bulgáriai Vidin-hez csatlakozva a tervezett rendszer teljességét biztosítsa. A rendszer 1991-ig kifogástalanul üzemelt. A magyarországi rendszer – a magyar vezetésnek elfogadható – „optimális” kialakításában végzett munkámért 1988-ban „Stromfeld Aurél Díjban” részesültem. Ebben a nehéz és küzdelmes munkában, tárgyalások, viták sorozatában Dr. Somos András ezredes anyanyelvi szintű orosz nyelvtudása jelentett számomra pótolhatatlan segítséget.

A fejlesztés területén tevékenységünket az innovatív megoldások keresése jellemezte. 15 év alatt – beleértve a Földi Repülésirányító Szolgálat (FRISZ) és a rádióelektronika szakanyagait, a Rendszeresítő Bizottság által 151 eszköz került rendszeresítésre és 16 kivonásra.

A híradó csapatok szervezetében megjelentek az első digitális híradó eszközök (R-159, R-412 troposzféra, R-414 24 csatornás rádió relé).

A vezető híradástechnikai vállalatokkal való kitűnő együttműködés során a VIDEOTON korszerűsített rádiókkal (R-107 tranzistorizált változatával, R-130 rádióval), az FMV az R-140 rádió gyártásával és exportjával, az ML a korszerű vevőberendezéseivel hívta fel magára a figyelmet.

A Főnökség egyik legnagyobb fegyverténye, amikor aktív közreműködésével – a tábori eszközökkel fennálló állandó jellegű kapcsolatot biztosító berendezések kivonásával – az ORION-al megalkottatta hazánk első 2 GHZ-es sávban működő digitális mikrohullámú berendezését, ami a rendszerváltás utánig kiemelkedő eredményességgel működött. E területen végzett munkájáért Pintér István mk. alezredes „Stromfeld Aurél Díjban” részesült.

A Főnökség komoly erőfeszítéseket tett a MN riasztásának korszerűsítésére. Három URH nagyteljesítményű adó (10 KW) az ország kiemelkedő pontjain történő beállításával a vezetékek nélküli riasztás eredményessége 99.99 %-ra nőtt, míg a géptáviró riasztás eredményessége 97% volt.

A személyi riasztás lehetőségeit növelte- a területi szerény lakás telefon-sűrűséget javító ROBOTEL rendszer, amely Amaczi Viktor mk. alezredes személyéhez kötődik. A riasztás rendszerének korszerűbb megteremtéséért, néhány rádiótípus következetes továbbfejlesztéséért, innovatív tevékenységéért Wapper István mk. ezredes „Stromfeld Aurél Díjban” részesült.

Az igazi öröm akkor ért bennünket, amikor a fejlesztés következtében csapatszinten széles körben megjelentek az R-142 titkosítóval felszerelt rádióállomások, a különféle garantált állóképességű titkosító és rejtjelző berendezések (P-238, P-244), továbbá korszerű egyoldalsávú rádiók (R-161).

Beszereztük a nehézvezeték gépi építésének komplexumait. Saját gyártású V sorozatú vivőfrekvenciás berendezésekkel váltottuk a P-304/270 tábori vezetékes rendszert.

A nyolcvanas évek közepén az MN híradó eszközparkja 50% újabbkori elektroncsöves, 45% tranzistoros, 5% integrált áramkörös eszközökből állt.

A nyolcvanas évek vége felé megérkeztek a korlátlan hatótávolsággal rendelkező műholdas berendezések, amelyek a HDS-hdt, illetve vezetési pontok közötti összeköttetésre jöttek számításba (R-440/U, R440/O tí-

pusjelzéssel). (A csatornát a geostacionárius műholdhoz való hozzáféréshez – békeidőben – az INTERSZPUTNYIK biztosította igénylés szerint).

A kiképzés területén a három időszakos kiképzés előnyeit az állandó át-szervezések, létszámcsökkentések miatt nem sikerült az általunk remélt szinten realizálni.

Ennek dacára, az egyre korszerűbb eszközök rendszerbeállításának idejére a szükséges szolgálati könyvek elkészültek. 186 szolgálati könyv, 262 főnökségi kiadvány, 12 videofilm, 10 diafilm és 57 oktatási faltábla, illetve sok kiképzési segédeszköz készült el. A kiképzés korszerűsítése, a jövő tiszthelyettesi állomány stabilizálása érdekében a Főnökség létrehozta a Híradásipari Műszerész Tiszthelyettesi Iskolát (fennállása alatt neve több alkalommal változott). Főnökségünk közel az 1 Mft ráfordítással külön új épületben, neves középiskolai tanárok tantestületével, technikai kabinetek, műhelyek, gépek beszerzésével olyan szakiskolát hozott létre, amelyben a 8 általánost végzett fiatalok felvételi vizsgát követően 4 éves tanulmányi idővel érettségit és tiszthelyettesi rendfokozatot nyertek. A legjobbak tiszti iskolára kerülhettek, illetve egyetemi képzésre jelentkezhettek. Sajnálatos módon csak az első 4 éves ciklust sikerült rendben befejezni.

A rendszerváltás előtt, 1990. januárjában, 3 évvel túlszolgálva az akkor hatályos felső korhatárt arra a következtetésre jutottam, hogy olyan fiatalokat kell helyzetbe hozni, akiknek a várható életkori tartaléka magasabb és jobban meg tudnak birkózni azokkal a jövőendő feladatokkal, amelyeket prognosztizálnak. Kértem 1990. december 1-vel történő nyugállományba helyezésem engedélyezését.

Ez a kért időben megtörtént. Nem patikamérlegen számolva a 43. ö. híradóezred állományában 6 évet, a ZMKA állományában 4 évet, az 5. hadsereg állományában 13 évet, az MN HIF-ség állományában 15 és fél évet szolgáltam.

Néhány tisztséget betöltve tagja voltam két cikluson keresztül a KGST POTÁB (Postai és Távközlési Bizottság) Magyar kormánybizottságának az MTA Űrtávközlési Szakbizottságának, a HM Tudományos Kollégiumának, az MTA Hadtudományi Szakbizottságának.

Tisztelettel és megbecsüléssel emlékezem elődeimre, az 5. hadsereg első Híradófőnökére, Harányi György ezredesre, helyettesére az „elnyűhetetlen”, „a híradó szolgálat robotosa” népi minősítést viselő Hornok Zoltán ezredesre, az 1948-ban a Katonai Főosztály VII. (híradó) osztály vezető-

jére (csoportfőnök) Berceli Béla vezérőrnagyra, az ORION későbbi vezérigazgatójára Penczi József vezérőrnagyra, Molnár János ezredesre a 3. hdt és a honi légvédelem híradó szolgálatának első emberére, akik részesei voltak a szolgálat építésének. Valamennyiüket – a szolgálat nevében – magam búcsúztattam.

Nyugállományba vonulásomat követően a Kincstári Vagyon Igazgatóságnál, mint híradástechnikai csoportvezető 14 évet dolgoztam. E minőségben jártam Pekingben és Hongkongban.

Tisztelt Barátaim!

Elérkeztem mondanivalóm végére.

Büszke vagyok arra a 40 évre, amit a híradó szolgálat berkeiben különböző beosztásokban töltöttem, ahol a szakaszparancsnokságtól a hadsereg híradófőnöki beosztáson keresztül a híradó szolgálat élén egyszemélyi felelősséget viselve a legmagasabb híradó beosztást betölthettem.

Számtalan örömteli és keserves órán át arra törekedtem, hogy bajtársaimmal megfeleljünk az egyre nehezebb fajsúlyú kihívásoknak. Többször hangsúlyoztam, hogy a híradó szakma nem tűri a sztárokat.

Megfelelni az egyre növekvő követelményeknek csak szilárd, felelős közösségeknek van életterük. Büszke vagyok arra, hogy a rendszerváltást követően a velem együtt dolgozó munkatársaim közül a szolgálaton belül és később más szolgálatoknál dolgozó 13 fő kapott tábornoki kinevezést. Nagyon jó érzés.

Őszinte tisztelettel és megbecsüléssel adózom mindazon egykori, volt munkatársaim nagy táborának – a még élőknek és azoknak, akik már nincsenek közöttünk – akiknek munkája, energiája, alkotókészsége esetenként az egészsége kötőanyagként épült be a híradó szolgálat alapjába, mely alapra az ifjabb generációk – a mindenkor követelmények szerint – megteremthetik a felépítményt.

Most a 87. életévemben a meghatottság érzésével köszönöm valamennyi volt, egykori parancsnokaimnak, főnökeimnek azt a bizalmat, amit irántam mindvégig tanúsítottak, munkámat magas szinten kitüntetésekkel és rendfokozatokkal elismerték.

Semmiféle titkom nincs. Szeretem az embert, a „homo sapiens” egyenruhás változatát, a katonát, akivel minden feladatot meg lehet oldani, csupán nem szabad megalázni.

Könnyekkel a szememben emlékezem drága nejemre, aki a nehéz óráimban mindig mellettem állt, akivel 65 évet töltöttem együtt, aki mindenható követett, lehetővé tette, hogy esetenként felmerülő gondjaimat mindig megoldhattam.

A híradók önszerveződő képessége mindig példás volt. Szepezdi Dezső nyá. ezredes a híradó szolgálat doyenje 1978-ban alakította meg a nyugállományú híradók első önálló tagozatát, amelynek ezévben ünnepeltük 40 éves jubileumi évfordulóját.

A tagozat közel kétszázas létszáma is jelzi azt az érdeklődést, amit a nyugállományúak a kulturális élet, a társadalmi kapcsolatok, az érdeképviselet, az egészség megőrzése iránt tanúsítanak.

1998-ban a szakmai felkészültség fenntartása, az információs társadalom építésének térnyerése során új eszközök és rendszerek megismerése, a bajtársi szellem megerősítése, a szolgálat szellemi és tárgyi emlékeinek megőrzése érdekében 29 bajtársunk megalakította a Puskás Tivadar Híradó Bajtársi Egyesületet, amely hűen szlogenjéhez „Együtt Egymásért” és ténylegesen komolyan veszi mindazt, amit az egykori alapítók az Alapszabályban lefektettek, majd a következő generációk a bekövetkezett változásoknak, a követelményeknek megfelelően helyesbítettek illetve megerősítettek.

Az Egyesület komoly eredményeket ért a polgári távközlési szervezetekkel való nyílt együttműködésben és valamennyi híradó szervezettel való kapcsolat fenntartásában, az Egyesület építésében. Ma már saját honlapján biztosít megszólalást valamennyi híradó szervezetnek, saját szerkesztésű lappal rendelkezik. Támaszkodunk a teljes önállóságot viselő „Puskás Tivadar Híradó Bajtársainkért” Halmai ddtbk. úr által vezetett Alapítványra. Külső kapcsolataink fejlődésében elértük, hogy jelenleg szlovén, román és USA-beli tagjainkkal színesedett a paletta. Alelnökünknek köszönhetjük, hogy Egyesületünk bemutatkozhatott az ITU (International Telecommunication Union) genfi székházában. 14 évig az Egyesület elnökeként dolgoztam, ma az alapító örökös tiszteletbeli elnök megtisztelő tisztségében segítem az Egyesület munkáját.

Az Egyesület elnöke (prof. Rajnai mk. ezds, egyetemi dékán) igen hasznos elvi irányításával, ügyvezető elnöke (Felker Lajos nyá. ezds.) a gyakorlati kérdések primátusának realizálásával, az ügyrend, a jelentkező feladatok gyors, feszes koordinálásával, megoldásával, míg az alelnöki beosztást Horváth László dr. a magyar irodalom és történelem, a távköz-

lés hazai és nemzetközi fejlődésének története, évfordulóinak számontartásával, kegyeleti feladatok ellátásával segíti az elnökség munkáját. Egyesületünk ez év október 11-én ünnepli fennállásának 20. évfordulóját.

Iskolai végzettségem: elemi iskola 8 év, Távközlési Technikum 4 év, Tiszti Iskola 1 év, zpk-i tanfolyam 6 hónap, ZMKA híradó tagozat 4 év, aspirantúra 4 év, Híradófőnöki továbbképzés (Szu) 3 hónap.

2004-ben a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem szenátusa c. egyetemi tanárrá nevezett ki, amely címet a Nemzeti Közszerolgalati Egyetem szenátusa 2012-ben megerősített.

2007-ben a Köztársasági Elnök nyugállományú altábornaggyá léptetett elő.

Egész élettevékenységemet behatárolta a fiatalkoromban valahol olvasott mondat, miszerint:

„Mosoly nélkül fél Isten lehetsz, de egész ember soha!”

Budapest, 2018. 05. 24.

Dr. Lindner Miklós nyá. altábornagy